

2. LUCREZIA È DUCHESSA DI PESARO

Come tutte le bambine di nobile (o ricca) famiglia, Lucrezia cresce in convento. Parla molto bene l'italiano e lo spagnolo. Studia anche il latino, che a quei tempi è la lingua della politica e della letteratura.

Lucrezia non è alta ma ha una bella figura: è snella ed elegante. I suoi capelli sono lunghi e biondi; i suoi occhi sono chiari, tra il grigio e l'azzurro.*

Lei sa che suo padre è un cardinale (e poi papa) molto potente e che per il suo futuro è già in programma un importante matrimonio.

– Un marito spagnolo... così ha detto mio padre – dice Lucrezia alle sue amiche. E pensa alla Spagna, la terra di origine della sua famiglia.

In realtà il papa cambia presto idea: in quel momento per lui è importante avere come amici gli Sforza di Milano e per questo decide che il marito di Lucrezia deve essere Giovanni Sforza, signore della città di Pesaro e cugino del duca di Milano. E inizia quindi a contrattare il matrimonio.

---

* Per immaginare con più precisione il viso di Lucrezia si può considerare l'affresco "Disputa di Gesù con i dottori" dipinto da Pinturicchio intorno al 1500: si ritiene infatti che per il volto di santa Caterina il pittore si sia ispirato alla figlia del papa.

2. LUCREZIA JE VOJVODKYŇOU Z PESARA

Ako všetky dievčatá z urodzenej (alebo bohatej) rodiny vyrastá Lucrezia v kláštore. Hovorí veľmi dobre po taliansky a po španielsky. Učí sa aj latinčinu, ktorá je v tých časoch jazykom politiky a literatúry.

Lucrezia nie je vysoká, ale má peknú postavu: je štíhla a elegantná. Má dlhé plavé vlasy, oči má svetlé, šedomodré.*

Vie, že jej otec je veľmi mocný kardinál (a potom pápež) a že do budúcnosti má už pre ňu v pláne dôležitý sobáš.

„Manžel zo Španielska... tak to povedal môj otec,“ rozpráva Lucrezia svojim kamarátkam. A myslí na Španielsko, krajinu, odkiaľ pochádza jej rodina.

Pápež však čoskoro zmení názor. V tej chvíli je preňho dôležité mať medzi priateľmi Sforzovcov z Milána, a preto rozhodne, že Lucreziiným manželom má byť Giovanni Sforza, pán mesta Pesaro a bratanec milánskeho vojvodu. A tak začína vyjednávať sobáš.

---

* Aby sme si lepšie predstavili Lucreziinu tvár, môžeme si prezrieť fresku *Disputa di Gesù con i dottori* (Rozprava Ježiša pred učencami), ktorú namaloval Pinturicchio okolo roku 1500: údajne sa totiž maliar pri malbe tváre svätej Kataríny inšpiroval pápežovou dcérou.

– Quanti anni ha Giovanni? – domandano le amiche a Lucrezia.

– Ha ventotto anni – risponde.

– Ha già avuto una moglie? – le chiedono ancora le amiche.

– Sì. È vedovo. La sua prima moglie è morta.

– Ed è ricco? È bello? È forte?

– Sì, credo di sì – risponde Lucrezia. In realtà non ha mai visto Giovanni e può solo immaginarlo secondo i suoi sogni di bambina di tredici anni.

Il 9 giugno 1493 Giovanni Sforza, duca di Pesaro, arriva a Roma. Fuori dalla città, davanti a Porta del Popolo, ci sono gli ambasciatori, alcuni cardinali, cavalieri e parenti dei Borgia che lo aspettano per accompagnarlo al Vaticano.

Il lungo corteo di gente attraversa la città: passa per Campo dei Fiori, arriva al ponte di Castel Sant'Angelo, passa davanti al palazzo dove abita Lucrezia, e infine giunge alle porte della residenza del papa. Lì Alessandro VI lo aspetta insieme ad altri cardinali. Il corteo entra nelle nuove sale del Vaticano, le camere dei Borgia, dipinte dal pittore Pinturicchio e ancora oggi visitabili. Le pareti e i pavimenti sono decorati con tappeti orientali e stoffe preziose; lungo i muri ci sono cuscini e sedie; infine, in mezzo alla stanza c'è il trono del papa.

Il 12 giugno 1493 è il giorno del matrimonio. Lucrezia sposa Giovanni Sforza e diventa duchessa di Pesaro.

Dopo la cerimonia c'è un ricco pranzo: tanto cibo, vino, dolci. I servi seguono una rigida etichetta e servono il cibo

„Koľko rokov má Giovanni?“ pýtajú sa kamarátky Lucrezie.

„Má dvadsaťosem rokov,“ odpovedá.

„Mal už nejakú ženu?“ pýtajú sa kamarátky ďalej.

„Áno. Je vdovec. Jeho prvá žena zomrela.“

„A je bohatý? Je pekný? Je silný?“

„Áno, myslím, že áno,“ odpovedá Lucrezia. V skutočnosti Giovanniho nikdy nevidela a môže si ho len predstavovať podľa svojich snov, ktoré má ako trinásťročné dievča.

9. júna 1493 prichádza Giovanni Sforza, vojvoda z Pesara, do Ríma. Za mestom, pred bránou Porta del Popolo, stoja vyslanci, niekoľko kardinálov, rytieri a príbuzní Borgiovcov, ktorí ho očakávajú, aby ho sprevádzali do Vatikánu.

Dlhý sprievod ľudí prechádza mestom: krížom cez námestie Campo dei Fiori dôjde k mostu pri Anjelskom hrade, prejde okolo paláca, kde býva Lucrezia, a napokon dorazí k bránam pápežovho sídla. Tam ho Alexander VI. očakáva spolu s ďalšími kardinálmi. Sprievod vstupuje do nových vatikánskych sál, komnát Borgiovcov, ktoré vymaloval maliar Pinturicchio a ešte dnes ich možno navštíviť. Steny a podlahy sú vyzdobené orientálnymi kobercami a drahými látkami, pozdĺž stien sú vankúše a stoličky a uprostred miestnosti stojí pápežov trón.

12. jún 1493 je svadobným dňom. Lucrezia sa vydá za Giovanniho Sforzu a stáva sa vojvodkyňou z Pesara.

Po obrade nasleduje výdatný obed: veľa jedla, vína a sladkostí. Sluhovia sa riadia prísnu etiketou a servíru-

prima al papa, poi ai cardinali, agli sposi, alle donne, agli altri uomini di Chiesa e infine a tutti gli altri invitati. Il cibo che avanza, secondo le abitudini del tempo, viene gettato dalle finestre al popolo: in questo modo tutta la città partecipa alla festa.

E la sera... la sera c'è una festa con canti, balli, spettacoli e tanto vino. È il momento per gli sposi di ricevere i regali: stoffe preziose ricamate con oro e argento, piatti, bicchieri, coppe, posate, gioielli. Gli sposi e gli ospiti cantano, ballano, chiacchierano, si divertono, bevono per tutta la notte. Anche il papa, ovviamente.

jú pokrmy najprv pápežovi, potom kardinálom, ženíchovi a neveste, ženám, ďalším cirkevným predstaviteľom a napokon všetkým ostatným hosťom. Prebytočné jedlo sa podľa vtedajších zvykov hádže z okien ľudu a tak sa oslavy zúčastní celé mesto.

A večer... večer je oslava so spevom, tancami, predstaveniami a hojnosťou vína. Je to chvíľa, keď ženích a nevesta prijímajú dary: drahé látky vyšívané zlatom a striebrom, tanieri, poháre, čaše, príbory a šperky. Ženích s nevestou aj hostia celú noc spievajú, tancujú, rozprávajú sa, zabávajú sa a pijú. Samozrejme aj pápež.

Lucrezia è ancora una bambina e non va a vivere subito con suo marito. Lo raggiunge a Pesaro solo l'anno dopo, nell'estate del 1494.

Lucrezia parte da Roma insieme a un lungo corteo di dame, cavalieri, nobili e servi. Tutte queste persone formano la sua corte.

Piove quando il corteo arriva a Pesaro.

– Presto, accendete il fuoco – ordinano ai servi Lucrezia e le sue dame.

– Oh, guardate i miei capelli: sono bagnati e spettinati! – si lamenta Lucrezia.

– Non preoccuparti! – le dice l'amica Giulia Farnese*

– Ora devi riposare. Domani sarai bellissima. Nessuna donna sarà più bella di te alla festa.

– Neanche di te! – le risponde Lucrezia.

Giulia sa che Lucrezia è lontana da Roma per la prima volta, sa che la sua giovane amica inizia a sentirsi una donna e non vuole fare brutta figura con le altre giovani dame invitate alla corte di Pesaro. Tra le nobili dame d'Italia, infatti, c'è molta rivalità in fatto di bellezza, vestiti e gioielli, abilità nel canto e nel ballo.

Il giorno dopo il loro arrivo c'è la grande festa organizzata da Giovanni Sforza: Lucrezia e Giulia sono le "regine".

---

* Giulia Farnese (1475 – 1520) è stata amante di papa Alessandro VI.

Lucrezia je ešte dieťa a neodíde hneď žiť so svojím manželom. Do Pesara za ním dorazí až o rok neskôr, v lete v roku 1494.

Lucrezia odchádza z Ríma spolu s dlhým sprievodom dám, rytierov, šľachticov a sluhov. Všetci títo ľudia tvoria jej dvor.

Keď sprievod prichádza do Pesara, prší.

„Rýchlo! Rozložte oheň,“ rozkážu sluhom Lucrezia a jej dámy.

„Ach, pozrite sa na moje vlasy. Sú zmáčané a strapaté!“ narieka Lucrezia.

„Neboj sa!“ vraví jej priateľka Giulia Farnese.*

„Teraz si musíš odpočinúť. Zajtra budeš prekrásna. Žiadna žena na oslave nebude krajšia ako ty.“

„Ani ako ty!“ odpovie jej Lucrezia.

Giulia si uvedomuje, že je Lucrezia prvýkrát ďaleko od Ríma, vie, že sa jej mladá priateľka začína cítiť ako žena a nechce urobiť zlý dojem na ostatné mladé dámy pozvané na pesarský dvor. Medzi urodzenými dámami z Talianska je totiž veľká rivalita, čo sa týka krásy, oblečenia a šperkov, či speváckych a tanečných schopností.

Deň po ich príchode sa koná veľká oslava, ktorú usporadúva Giovanni Sforza, a Lucrezia s Giuliou sú „kráľovňami“.

---

* Giulia Farnese (1475 – 1520) bola milenkou pápeža Alexandra VI.

Valeria De Tommaso

Lucrezia Borgia

Prvé slovenské vydanie

Vydalo vydavateľstvo Lindeni v Bratislave v roku 2021

v spoločnosti Albatros Media Slovakia, s. r. o.,

so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava, Slovenská republika.

Číslo publikácie 2329

Zodpovedná redaktorka Ľuba Nguyenová Anhová

Z českého upraveného vydania *Lucrezia Borgia*, ktoré vyšlo vo vydavateľstve Edika v Brne v roku 2020 v spoločnosti

Albatros Media, a. s., preložila Mária Haraštová.

Odborná korektúra Natália Rusnáková

Ilustrácie Aleš Čuma

Obálka Tomáš Krejčířík

Sadzba Petr Klíma

Tlač Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

Nahrávka bola natočená v máji 2020 v RECORDING STUDIO

ŠKROUPOVA BRNO, www.studioskroupova.cz

Zvuk, editácia, mastering Adam Ďurka

Číta Salvatore Marchese

Hudba Ondřej Jirásek

Produkcia Vladimíra Jirásková

Nahrávku na stiahnutie nájdete na:

www.albatrosmedia.sk/tituly/22823169/lucrezia-borgia-a-1-a2/

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

Objednávky kníh:

www.albatrosmedia.sk

eshop@albatrosmedia.sk

tel.: 02/4445 2046

ALBATROS **MEDIA**